

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΟΥ ΖΙΛ ΝΤΕ ΡΑΙ

Ο τρομερός άρχων Κουανσάγων. Τά έργιατικά γλέντια του. Υπό την σημαία της 'Ιωάννας ντ' 'Αρχ. Τ' άληχημικά του πειράματα πρὸς κατασκευήν χρυσού. Πῶς ἐθανατώθηκαν ὑπερδιακόσια ἄδωκα παιδιά. Ἡ σύλληψις τοῦ Κουανσάγωνος. Ἡ πελώριτος δίχη του. Ἡ θανατική του ἐκτέλεσις.

ΧΟΥΜΕ γράφει πολλές φορές ὡς τώρα γιὰ τὸ διαδόχου ἐγκληματία Ζιλ ντε Ραί, ὁ ὁποῖος εἶνε γνωστότερος μὲ τ' ὄνομα ὁ Κουανσάγων. Σήμερα, θὰ σὰς παραθέσωμε μερικὲς ἀγνωστές λεπτομέρειες γιὰ τὴ τελευταίος ἡμέρας καὶ τὴ θανατική ἐκτέλεσι τοῦ ἀνθρωπομορφου αὐτοῦ τερατοῦ, ποὺ παρέμεινε στὴν ἱστορία, σάν μιά ἀπὸ τὴς ἐγκληματικώτερες φουσιονομίες τῶν αἰώνων. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀποκλείεται νὰ φοροῦν πολλοὶ ἀναγνώσταί μας ποὺ δὲν θὰ θυμούνται καλὰ τὰ καθέκαστα τῆς αἰματοβαμμένης αὐτῆς ἱστορίας, δὲν θεωροῦμε ἄσπορο νὰ σὰς ἀφηγηθῶμε μὲ λίγα λόγια τὴ ζωὴ τοῦ Ζιλ ντε Ραί ὡς τὴν ἐποχὴ ποὺ συνελήφθη γιὰ τ' ἀμείρητα ἐγκλήματά του.

Ὁ Ζιλ ντε Ραί γεννήθηκε στὰ 1404 σ' ἓνα χωριὸ μεταξὺ τοῦ 'Ανζὲ καὶ τῆς Νάντης. Ἡ μοῖρας τὸν εἶχαν μοιράσει μὲ ὅλα τὰ κακά τοῦ κόσμου. Ἦταν φτωχὸς, γενναῖος, ἔξυπνος, μορφωμένος καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πλουσιωτέρους ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του. Καὶ αὐτὴ ἡ οικονομική του ἀνεσι στάθηκε ἡ καταστροφὴ του. Γιατὶ ὁ Ζιλ ἔπρεπε ἀπὸ νέος σὲ τρελλὲς διακοσάσεις. Τὰ ὀργανιστικά γλέντια του εἶχαν μείνει ἱστορικά, σὲ μιά ἐποχὴ μάλιστα ποὺ διεκρίνετο γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ ἀγάπη τῆς ποῦς τῆς ἡδονῆς.

Μὰ τ' ἀλλεπάλληλα αὐτὰ γλέντια εἶχαν κλονίσει οικονομικῶς τὸ Ζιλ ντε Ραί. Κι' εἶσι ἀποκόσισες, γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸν κίχλο τῶν δανειστῶν του ποὺ δὲν τὸν ἄφιναν ἥσυχο, νὰ λειψῇ ἀπὸ τὸν τόπο του. Πῆγε λοιπὸν καὶ πολέμησε μαζὺ μὲ τὴ θρωική 'Ιωάννα ντ' 'Αρχ, κατὰ τῶν 'Αγγλων. Ἡ στενὴ αὐτὴ ἐπαγὴ του μὲ τὴν σεσημ. παρθένο τῆς 'Ουλεάνης, εἶχε εὐεργετικά ἀποτελέσματα γι' αὐτόν. Ὅταν ὅμως ξαναγύρισε στὴν πατρίδα του, μετὰ τὸ μαρτυρικὸ θάνατο τῆς 'Ιωάννας, ἔπεσε καὶ πάλι στὰ ὄχθια, μὲ μεγαλειότερη ὀδύ.

Ἐνα πρῶτο, ὁ Ζιλ ντε Ραί ἀντελήφθη ὅτι μὲ τὸν κατηγοροῦ ποὺ πῆρε θὰ βρισκότανε ἄσπερο ἀπὸ τὸν κίχλο χωρὶς σκολδο. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ βοη. χροῖματα... Καὶ σὲ στιγμὲς ἀτελεισίας, ἀποφάσισε νὰ καταγίῃ κ' αὐτὸς μὲ τὴν ἀναζήτησι τῆς φιλοσοφικῆς λίθου, ποὺ θὰ τὸν ἐπέτρειε νὰ ἐξῆ ὅσο χρῶματι τοῦ χρυσίου. Ὅταν γιὰ νὰ ἐκνομοποιῇ καὶ τὴς πὸ τρελλὲς ἐπιθυμίες του. Ὅποιος καταγινότανε τότε μὲ τὴ μαγεία κινδύνει νὰ καὶ ζωντανός. Μὰ ὁ Ζιλ ἦταν βέβαιος ὅτι κανεὶς δὲν θὰ τοῖμοῦσε νὰ περῶξῃ ἓνα πανίσχυρο ἄρχοντα σάν κ' αὐτόν...

Κι' ἐξακολούθησε τὰ πειράματά του στὰ ὑπόγεια τοῦ πύργου του.

Μιά μερὰ ὅμως οἱ δύο πιστοὶ ἰηρέται του, ὁ Ποντοῦ καὶ ὁ 'Ερρέ, θέλοντας νὰ δικαιολογηθοῦν γιὰ τὴν ἀποτυχία ἑνὸς πειράματος, τοῦ εἶπαν ὅτι τότε μονάχα θὰ κατορθώσαν νὰ φτειάζον χρῶματι, ὅταν θὰ χρησιμοποιήσαν στὰ πειράματά τους καὶ αἷμα παιδιῶ, ποὺ θὰ τὸ ἀνακάτωναν μὲ διάφορες χημικὲς οὐσίες:...

Ἡ ἰδέα αὐτὴ χωροῦθηκε βαθειὰ στὸ μυαλό τοῦ Ζιλ. Ὡς τότε θυσίαζε στὸ Σατανὰ μονάχα τριγῶνια, περιστέρια καὶ ἄσπρους πετεινοὺς. Ἀφοῦ ὅμως ἔπρεπε νὰ θυσιάσῃ καὶ μικρὰ παιδιά, θὰ τὸ ἔκανε κ' αὐτὸ. Προκειμένου νὰ μᾶθη τὸ μυστικὸ νὰ κατασκευάζῃ χρῶματι, καμμιά θυσία δὲν ἦταν μεγάλη.

Ἐτσι ἡ παραφορῶν του ἔφτασε πρὸς τὰ ἄκρα. Ἐνας τυχοδιώκτης, ὁ 'Ερρέ, ὁ Ποντοῦ κ' ἡ μάγισσα Λά Μειρραί ἄρχισαν νὰ τοῦ προμηθεύουν μικρὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα ὁ ντε Ραί θυσίαζε μὲ τὰ ἴδια του τὰ χροῖα. Τάμοι ὀδύνητοι ἔχουν χωρῆ γιὰ τὰ βασανιστήρια στὰ ὁποῖα ἰπέβαλε ὁ Ζιλ ντε Ραί τὰ θύματά του, ποῖν τ' ἀποτελειώσει. Πολλὰ ἀπὸ τὰ βασανιστήρια αὐτὰ εἶνε τόσο ὀδυνηρὰ καὶ ἀκατανόμηστα, ὥστε καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ μονάχα φέρνει τρόμο καὶ ἀηδία!

Πάνω ἀπὸ διακόσια παιδιά καὶ νέοι, ἡλικίας ἀπὸ πέντε ὡς δεκαοχτὼ ἐτών, ἐξαναρίστηκαν στὴν περιοχὴ ὅπου ἔμεινε ὁ Ζιλ ντε Ραί. Ὅλη ἡ περιφέρεια ἦταν τρομοκρατημένη. Στὸ μεταξὺ, πολλοὶ ἄρχισαν νὰ ὑποπέπνουνται τὸ Ζιλ, μὰ κανεὶς δὲν τοῖμοῦσε νὰ διατιπώσῃ μιά σαφὴ κατηγορία κατὰ τοῦ πανισχυροῦ προγοδεσπῶτου. Κι' αὐτὲς ἀζῶναι ἡ μανομορφόμενες μαννάδες τῶν ἐξαναρίσθέντων παιδιῶν, κρατοῦσαν σφιχτοκλειστοὶ τὸ στόμα τους. Ὁ Ζιλ διέθετε τεράστια δύναμι καὶ θὰ μπορούσε νὰ τὴ χρησιμοποιήσῃ ἐναντίον ἐκείνων ποὺ θὰ δοκίμαζαν νὰ τὸν βιάρουν.

Ὅστόσο, ὁ δοῦς τῆς Βρετανίας, ὁ ὁποῖος εἶχε θετικὲς πληροφορίες, ὅτι ὁ Ζιλ καταγίνεται μὲ τὴ μαγεία — ἐγκλημα ἀσυγχώρητο γιὰ

τὴν ἐποχὴ ἐκείνη — ἀποφάσισε νὰ ἐξακριβώσῃ μόνος του τί συμβαίνει. Καὶ πῆγε, εἰς κεφαλή ἑνὸς λόγου τοξοτόν, νὰ κινή ἔρρινα στὸν πύργο τοῦ Ζιλ ντε Ραί.

Ὁ ἐγκληματίας προγοδεσπῶτης, μόλις εἶδε τὸν δοῦκα, ἔχασε τὸ θάρρος καὶ τὴν ψυχραιμία του. Θὰ μπορούσε νὰ διαμαρτυρηθῇ λέγοντας ὅτι εἶνε ἀδύος, νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ γίνον ἔρρινες στὰ ὑπόγεια τοῦ πύργου του, νὰ τρομοκρατήσῃ τὸ δοῦκα τῆς Βρετανίας. Δὲν ἔκανε ὅμως τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ. Καὶ ὅταν ὁ δοῦς, ἔστειλ' ἀπὸ μιά σύντομη ἐπιθεώρησι στὸν πύργο, κατέλαβε ὅτι ὁ Ζιλ καταγινότανε πρῶτα μὲ τὴ μαγεία, ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ διωκόμενος τῶν δικαιοῦν τῶσαν παιδιῶν καὶ τὸν διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἐκείνος δὲν εἶχε τὴ δύναμι νὰ τοῦ φέρῃ τὴν παραμυθιὴ ἀντίστασι. Μῆσα σὲ λίγα λεπτά τῆς ὄρας, ὁ γενναῖος καὶ πρῶτος Ζιλ κατηγορηθεὶς ὡς ἄδωκο ἔρριπο.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ τρομερὸς αὐτὸς ἄρχων κλείστηκε στὴς φυλάκις τῆς Νάντης, ὅλες ἡ γλώσσες λῶθραν. Κανεὶς πρὸς δὲν φοβότανε τὸν πρῶν πανίσχυρο Ζιλ! Ὅλοι μπορούσαν νὰ μιλήσουν, νὰ ποῖν φανερά ἐκεῖνο ποὺ ὁ τρώος δὲν τοῦς ἄφινε ἄλλοτε οὔτε νὰ τὰ φηροῦσιν!...

Μόλις ἐξερριβώθη, ὅτι ὁ Ζιλ ντε Ραί καταγινότανε μὲ τὴς ἀπόχρητες ἐπιστήμες, ὁ ἐπίσκοπος τῆς Νάντης τὸν ἀφώρισε κλειθρὴ ἤλπε σὲ συμφωνία μὲ τὸ δῶλο! Καὶ, πρῶτα παραῖνε! Ὁ ἀφώρισμός αὐτὸς συγγλόνισε βαθειὰ τὸ Ζιλ ντε Ραί. Ὁ ἀνάγκητος αὐτὸς κατηγοροῦ, ὁ ἀνθρώπος ποὺ ἔφαξε μὲ τὰ ἴδια του τὰ χροῖα δικαιοῦν περῶτον παιδιά, ἦταν κατὰ βάθος θεοσεβής, φανατικὸς θεομολόγος!

Καὶ ὅταν, σὴς 18 Σεπτεμβρίου 1440, παρουσιάστηκε μπρῶς στὸ δικαστήριον γιὰ νὰ κριθῆ γιὰ ὅλα τὰ ἐγκλήματά του, τὰ πρῶτα τὸν λόγια ἦσαν:

—Μετανοῦ γιὰ τὰ χροῖματά μου! Μπορεῖτε νὰ μὲ τιμωρήσετε ὅσο ἀσπρηθὰ θέλετε! Σὰς παρακαλοῦ ὁμοῦς ν' ἀνακαλύψετε τὸν ἀφορισμό! Δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω τὴ μεγάλη αὐτὴ τιμωρία!

Μὰ ὁ δικαστὰ δὲν ἔλαβαν ἰσ' ὄφει τον τὴς παρακλήσεις του. Καὶ σὴς 23 Σεπτεμβρίου, ὁ ἀφορισμὸς διαδόστηκε σ' ὅλες τὴς ἐκκλησίες. Τὴν ἐπομένη, ὁ Ζιλ ντε Ραί ἐνεφανίσθη καὶ πάλι στὸ δικαστήριον, γρησασμένος ὅμως κατὰ δέκα τοιῶχιστόν χρόνια. Γονάτισε κάτω καὶ ἰπεσφῆθῃ κλαίοντας νὰ πῆ ὅλη τὴν ἀλήθεια, μὲ τὸν ὄρο ὅμως γὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπ' τὸν ἀφορισμό. Καὶ ἦταν συγγληντικὸ, ἀλήθεια, τὸ θέμα τοῦ αἰματοπότη αὐτοῦ, ποὺ ἔδειχνε ξαφνικά τόσο βαθὴ θεοσεβειτικὸ ἀσθήμα! Ὁ ἀνθρώπος ποὺ ποδοπάτησε ὄλους τοὺς νόμους, τοὺς θεῶν καὶ τοὺς ἀνθρώπων, ἀπεκαλύπτετο στὸ βάθος καλὸς καὶ θεοφοβούμενος χριστιανός!

Ἐτσι ὁ Ζιλ ντε Ραί ἐξομολογήθηκε ὅλα τὰ χροῖματά του. Ἡ ὀμολογία ποὺ ἔκανε ἦσαν τόσο φρικτὲς, βδελυρὲς καὶ ἀντιχριστιανικὲς, ὥστε ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου διέταξε νὰ σκεπάσουν μ' ἓνα πανὶ τὸν ἐσταρωμένο, ὁ ὁποῖος φοριζότανε πάνω ἀπὸ τὴν ἔδρα του. Ὁ γλυκὸς Ἡρρέ δὲν ἔπρεπε ν' ἀντιρροῖσῃ ὄλον αὐτὸν τὸν δόξροφο!...

Τὸ ἀκροατήριον παρακολούθησε τὴν ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου τριμῶντας ἀπὸ ἀηδία, ἀπὸ τρώμο, ἀπὸ συγγληνισί, ἀπὸ πόνο καὶ ἀπὸ ἔλπος! Ὅταν ὁ Ζιλ ντε Ραί ἄρχισε νὰ ἐξιστοῖ πῶς θανάτωσε γὰ μικρὰ παιδιά γιὰ νὰ χρησιμοποιήσῃ τοῦ ζεστοῦ ἀκόμα αἷμα τους στὰ πειράματά του, πολλὲς γυναῖκες λιποθύησαν ἀπὸ τὸ φόβο!

Τὸ ἀποτελέσμα τῆς δραματικῆς αὐτῆς ἀπολογίας ἦταν ν' ἀλλάξῃ ὁ κόσμος ἀσθήματα ἐναντίον τοῦ κατηγορουμένου. Ἐνὸ ὁ Ζιλ ἦταν ὄς τότε μιστὸς σ' ὄλο τὸν κόσμο, ἔγινε ξαφνικά ἄξιος οἰκτου καὶ συμπόνιας. Ἡ εὐκαιρὴς μετάνοια του εἶχε συγγλόνισῃ ὄλον τὴς καρδιές.

Ἡ ἀπόφρασι ὅμως τοῦ δικαστηρίου, δὲν μπορούσε παρὰ νὰ εἶνε καταδικαστική. Ὅταν ὁ Ζιλ τὴν ἄκουσε, σμῆσθηκε, στάθηκε μπρῶς στὸν πρόεδρο, καὶ εἶπε:

—Ἐγώ, ὁ ἀξιοκατάκριτος ἀμαρτωλός, εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ ἐπειδὴ μὲ τιμωρεῖ κατὰ τὰ ἔργα μου. Ἡ μόνη χροῖ ποὺ θὰ ζητήσω τώρα ἀπὸ σὰς εἶνε νὰ με θανατώσετε μαζὺ μὲ τοὺς δύο ἰηρέτες καὶ συνενόχους μου, τὸν 'Ερρέ καὶ τὸν Ποντοῦ, γιὰ νὰ παραδειγματισθοῦν κ' αὐτοί. Πρέπει νὰ μὲ δοῦν νὰ πεθαινοῦ, γιὰ νὰ καταλάβουν ὅτι ἰπάρχει θεία τιμωρία σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

—Θὰ σὰς γίῃ ἡ χροῖ αὐτὴ! τὸ ἀποκρίθηκε ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου. Καὶ, ἀκόμη, λόγω τῆς μεγάλῃς σὰς κοινωνικῆς θέσεως, μετὰ τὴ θανατικὴ ἐκτέλεσι δὲν θὰ ριζοῦμε στὴν πυρὰ τὸ πτώμα σας!

Ὁ Ζιλ ντε Ραί ἰπέβαλε τότε καὶ μιά ἄλλη παράκλησι. Προτὸ τῆς ἐκτέλεσεως νὰ γίῃ μιά μεγάλη λιτανεία ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς

Ὁ Ζιλ ντε Ραί (Παλαιὰ εἰκονογραφία)

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ ΦΙΟΡΙΤΑ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ, Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΕΝΑΣ ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΑΡΧΟΝΤΑΣ, ΕΝΑΣ ΦΤΩΧΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ, ΜΙΑ ΝΕΑ ΩΜΟΡΦΗ ΚΟΡΗ.

(Σ' ένα εξοχικό μονοπάτι. Μια όμορφη κόρη περπατάει μόνη. Σέ λίγο έρχονται ένας πλούσιος άρχοντας κι ένας φτωχός ποιητής, οι οποίοι σταματούν την όμορφη κόρη).

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Έλα μαζί μου, όμορφη κόρη. Έλα... Θα σε ντύσω με φορέματα πολύτιμα, θα σε στολίσω με διαμάντια άστραφτερά... Έλα μαζί μου...

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Έλα μαζί μου, πεντάμορφη παρθένα... Θα σου φέρω τριαντάφυλλα από λόρρα σου... Θα στολίσω με άνθημανες μωρτίες τα ξανθά σου μαλλιά...

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Έλα μαζί μου, έλα, χαριτωμένη κοπέλα... Θα σε πάρω στο μαριμαγέλιό μου παλάτι, που είναι χτισμένο στις όχθες ενός σκοτεινού ποταμού. Μέσα στο παλάτι αυτό, θα είσαι ενθρονισμένη, σαν βασίλισσα. Ανεύρητοι σκλάβοι και σκλάβες θα είναι στις διαταγές σου. Θα σε λαϊώνουν με άρωματα, μούλας ξυνήρης το πρωί και θα σ' αποκομμώνουν το βράδυ με μουσικές και με τραγούδια.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Έγώ, ο χριστομυλλη παρθένα, θα σ' οδηγήσω, αν έρθεις μαζί μου, σε μία φτωχική σοφίτα. Άλλ' από εκεί πάνω όλος ο κόσμος θα είναι δικός μας και θα ζούμε σιμά, πολύ σιμά στ' αστέρια...

Η ΚΟΡΗ. — Άλλοίμονο!... Δεν ξέρω... Δεν ξέρω ποιόν από τους δύο να διαλέξω... Τόν άρχοντα με τα διαμάντια, ή τόν ποιητή με τ' αστέρια;

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Τα διαμάντια θα τάχης δικά σου, στα χέρια σου. Τ' αστέρια θα τα βλέπης μόνο από μακριά.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Τα διαμάντια χάνονται πολλές φορές, τ' αστέρια μένουν.

Η ΚΟΡΗ. — Θεέ μου, δεν ξέρω, δεν ξέρω τί να διαλέξω!...

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Για συλλογίσου, όμορφη κόρη... Θα σου στολίσω τ' όμορφό σου κεφάλι με μία κορδωνα που θα λάμπη όλη, από τα πολύτιμα πετρώδια.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Πόσο όμορφότερα θα ηγαίονον στα χερσά σου μαλλιά τα δροσάτα λουλούδια της άνοιξης!...

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Αν έρθεις μαζί μου, ό κόρη, θα γίνης πολύ πλούσια. Θα είναι δικά σου όλα μου τα παλάτια, κι' όλοι μου οι θησαυροί.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Αν έρθεις μ' έμένα, γλυκειά χριστομυλληούσα, θα είναι δικός σου όλος ο κόσμος. Δεν θα σου άνηθουν όμορφένα και υπερφένα πλούτη. Ο ποιητής είναι βασιλιάς της φύσεως κι' όλος ο κόσμος είναι δικός του. Κι' ή γυναίκα που αγαπάει και τραγουδάει ο ποιητής, είναι κι' αυτή βασίλισσα του Σκότανοτ. Ναι... Το Σόταταν είναι το βάθος, άπλάνο από όποιο ύψος ο ποιητής την γυναίκα του αγαπάει...

Η ΚΟΡΗ. — Είναι σαν τραγούδι και σαν μουσική, τα λόγια σου ποιητή.

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Είναι μόνο λόγια. Ποτέ δεν θα μπορέση να πραγματοποιήση όσα σου τάζει. Ποτέ δεν θα μπορέση να φτάση τ' αστέρια και να σου πλέξη μία κορδωνα άπ' αυτά. Ένώ έγώ, τα έγω πραγματικά και μπορώ να σου τα προσφέρω όποια όρα θέλεις τα πλούτη μου και τα διαμάντια μου.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Τα λόγια μου, δεν είναι λόγια άπλά. Είναι θαυματουργά, μάγια, τραγούδια, που

αυτού και των δύο ύπηρέτων του.

Η λιτανεία αυτή έγινε πράγματι με μεγάλη ζωομορφοή και θεματοεική κατανύξη, γυροφ από το βελόωμα στο όποιο είχαν μεταφέρει τους τρεις μελλοθανάτους. Οι κατάδικοι άρχισαν να λένε διαφόρους ψαλμούς, στους όποιους άπαντοίσατε οι παριστάμενοι — συμπεριλαμβανομένου και του δημίου.

Κατόπιν ο Ζιλ ντε Ραί, άφοφ έξεφώνησε ένα σύντομο λόγο, προτρέποντας τους σπργαντωμένους να ζούν πάντοτε με τό φόβο του Θεού, πέρρασε μόνος τον άπ' τό λαμό του τη θηλειά και κλιότοπισε με τό πόδι του τό σκαμνί, από όποιο είχε ανέβει.

Όταν παρθένας την τελευταία του πνοή, έξ λειωντημένες γυναίκες, συνοδευόμενες από έξ Καρυλίτας μοναχούς, που κρατούσαν ένα φέρετρο, ξεγρήμεσαν τό πτώμα του και τό μετέφεραν στο κοιμητήριο μιάς μονής.

Όσο για τους δύο ύπηρέτες και συνενόχους του, μετά τόν άλαγχονισμό τους, τους έφαιξαν στην γη και τους άφρσαν εκεί να καούν δόδεληροφ. Όστερα πήρανε τη στάχτη τους και την σκόρπισαν στους τέσσερες άνήμους...

ζατεβάζουν τ' αστέρα από ψηλά και κάνουν τ' άνθηζουν τα λουλούδια, άζουα και πάνα στα χόρνα.

Η ΚΟΡΗ. — Τι όμορφα, τί όμορφα τό είπες, ό ποιητή!...

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Πρόσεξε μίρη σε μαγική, γλυκειά κόρη, της ποιήσεως ή γοητεία. Είναι έκπαινώδη, πιστέψε με. Είναι έκπαινώδη για τις άδρες σαν έμένα φυγές. Μπορεί να σε ξεγελάση και να σε παρασύρη για μια στιγμή. Μα όποτε θα ίδης πως τα λόγια ενός ποιητή, δεν είναι παραλόγια, λόγια, λόγια ζωήρια.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Η ποιήση φτάνει ως τα όργανα και μαρτυρεί τους θεούς. Είναι ή πιο γνήσια ιστορία. Έλα μαζί μου, κόρη, και δεν θα μετανοήσης.

Η ΚΟΡΗ. — Τι όμορφα, τί όμορφα που είπες!...

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Δεν ξέρω τί να σου πω για να σε σκοτώ από τα λόγια του ποιητή, όμορφη κόρη. Το καλύτερο που έχω να κάνω, είναι να άντιτάξω στα πλανητά του λόγια τόν ήρω τόν φτωχού και τόν διαμαντιών μου. (Βράζει από την ζήνη του έναν σάκαο χρυσάφι χρυσάφι και διαμάντια και τόν άδειάζει από πάδια της κόρης). Όλα αυτά είναι δικά σου, κι' άλλα άζουα, κι' άλλα πολλά, πανόφρα κόρη.

Η ΚΟΡΗ. — Τι όμορφα πετρώδια!...

(Σκοβε για να τα πάρη).

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Με πιο λαιμαριά διαμάντια διαλεχτά,

θα σε στολίσω έγώ ξανθή παρθένα...

(Δείχνοντας περιοριστικά τα διαμάντια του άρχοντα).

Μπορώτα τους τίποτα δεν είναι αυτά!...

Έλα μ' έμένα, κόρη, έλα μ' έμένα!...

Άδανάτη ή φασομάρα σου ή άγνη θα έξ μεσ' τα δικά μου τα τραγούδια, φως μου.

Με τα τραγούδια μου κι' έσύ μαζί θα ζής αιώνα στις καρδιές του κόσμου!...

(Η κόρη δεν άγνίζει καν τα διαμάντια του άρχοντα).

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Όλα να φέγομε μακριά άπ' έδώ, κόρη μου.

Οι ποιητά ξελομαζώνουν τις άδρες καρδιές με τα πλάνα τους λόγια. Μην τόν άκούς. (Παίρνει από τό χέρι την κόρη και προχωρεί μερικά όήματα).

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Όλα τα πλούτη κι' αν χαρής (της γής,

τοφ τραγούδιό ή μαγεία θα σου λείπη. Και τοφ φτωχού ποιητή θα νοσταλγής τα λόγια, άναστενάζοντας με λίγη,

(Η κόρη έκπαυροβάει σιμα στον ποιητή).

Η ΚΟΡΗ. — Τραγουδάσε πάλι, ποιητή. Είναι μερικό ποτό για μένα τα λόγια σου!...

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Μεσ' στο παλάτι του άρχοντα, ξανθή.

Όλα μου σκλάβα χριστομυλληούση, μιά στην φτωχή σοφίτα μου θ' άνθή ή νεότη σου γλυκερή, και λυτρωμένη.

Βασίλειά είναι τα χριστομυλληούση. Και δεν θα τό φοράς με περιφάνεια παντα, λαγυρά όμοφ θάνατι τα χλωμά, τ' άνθηνα που θα σου φοράς στεφάνια.

Η ΚΟΡΗ. — Τι όμορφα!... Τι όμορφα!

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Για τελευταία φορά σου λέω, κόρη: Έλα μαζί μου! Αχμοσε τις χιασμάς, τα τραγούδια και τ' αστέρια. Η μαγευτική μουσική σου θ' άκούς στο παλάτι μου, θα σε κάνουν να ξεχάσης τα τραγούδια του ποιητή. Η λάμψη των πολύτιμων πετρωδιών μου θα σε θαυμάσουν.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Κρακά! δεν θα χόρτάση μου (σική)

την διαρυσμένη από έρωτα ψυχή σου, όσα κλειστή σε στίχους, μουσική, ή λέξι: Σ' αγαπώδ...)

Η ΚΟΡΗ. (περπατώντας στην άγκαλιά του ποιητή, έρωταική). —...Όρθό μαζί σου!...

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ. — Δυστυχία μου!... Μοφ την πήρε... Μοφ την πήρε... Την κάρδισ αυτός ο φτωχός, με τόν πλούτο της ψυχής του, με τοφ τραγούδι του τη δύναμη. Και τραγού!... Τώρα καταλαβαίνω πως ο φτωχός είμ' έγώ!... Έγώ, ο δία μου τα πλούτη, κι' αυτός είναι ο πλούσιος, αυτός!...

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. (εγκραλιάζοντας την κόρη). — Είσα δική μου. Κι' όλα είναι στη γή τα λουλούδια δικά σου, και τ' αστέρια στον οφανά. Και ή δική και ή άγνη.

Έλα... Βασίλειό μου, είναι ή Πλάσι άζέρμα!

(Θέγονον άγκαλιασμένους σιματά, ενώ ο πλούσιος άρχοντας κινείται λυπημένος τα μάτια πλούτη του, τ' άχαρα πετρώδια του και τα χρυσωρικά του).

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ. — Έλα μαζί μου, κόρη, και δεν θα μετανοήσης...